

-
16. Ford V. Wainwright 477 U.S. 399,106 S. Ct. 2595,91 L. Ed. 2d 335(1986).
 17. Penry V. Lynaugh 492 U. S. 302,106 S. Ct.2984,106 L. Ed.2d.256(1989).
 18. Atkins V. Virginia 536 U. S. 304,122 S. Ct.2242,153 L. Ed.2d.335(2002).
 19. Малиновский А.А. Сравнительное правоведение в сфере уголовного права. - М.:Междунар. отношения, 2002. – С166.
 20. History of Execution Methods in the U. S. Research from the Death Penalty Information Center. –Режим доступу.: http://www.courtstv.com/archive/national/death_penalty/history_dp.html. Назва с екрана.
 21. NEWSru.com: В США казнен расист-убийца, выдавший себя издательским письмом после оправдательного приговора. – Режим доступу.: <http://www.newsru.com/crime/19mar2010/bobletterelchairus.html> - Назва с экрана.
 22. Коммерсант. Власть. 1999 .№25, 29 июня С.13-14.

Науковий керівник - Шалгунова Світлана Аполлінаріївна, заступник начальника факультету заочного навчання працівників ОВС Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент.

ГАРАНТІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПУ ЗАКОННОСТІ ПРИ ПРИЗНАЧЕНІ ТА ПРОВЕДЕНІ ЕКСПЕРТИЗ У ПРОЦЕСІ РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ ПІДСЛІДНИХ СЛІДЧИМИ ПОДАТКОВОЇ МІЛІЦІЇ

*Мороз Дмитро Олександрович,
студент 4-го курсу факультету податкової міліції
Національного університету державної
податкової служби України*

Актуальність теми дослідження обумовлена тим, що на практиці не завжди здійснюється дотримання такого основоположного принципу, як забезпечення законності, а тим паче при призначенні та проведенні судових експертиз у процесі розслідування злочинів, підслідних слідчим податкової міліції. Тому концентрація уваги на даній проблемі є досить актуальною. Треба враховувати ще й той факт що забезпечення законності, як принцип діяльності правоохоронних органів, має основоположне значення і для діяльності підрозділів податкової міліції. Результатом беззастережного дотримання даного принципу є авторитет і довіра до працівників податкової міліції в Україні в процесі розкриття та розслідування злочинів у сфері оподаткування.

Провадження експертиз в кримінальному судочинстві регулюється: Конституцією України, Законом України «Про судову експертизу», КПК України, відомчими Правилами та інструкціями Міністерства юстиції України та Міністерства охорони здоров'я України з питань проведення експертизи [4, с.45].

Гарантії забезпечення законності означає, що будь-які дослідження, засновані на використанні спеціальних знань судового експерта, навіть коли вони спираються на найсучасніші досягнення науки і техніки, не мають доказового значення, якщо порушені процесуальні норми призначення чи проведення експертизи. Тому у Постанові Пленуму Верховного Суду України від 30 травня 1997р. № 8 «Про судову експертизу в кримінальних і цивільних справах» звернуто увагу судів «...на необхідність суворого додержання вимог закону при призначенні судових експертиз та використанні їх висновків». Окремо зазначено, що повторна експертиза призначається не тільки у прямо передбачених законом випадках, «...

коли є сумніви у правильності висновку експерта...», але і за «...наявності істотного порушення процесуальних норм, які регламентують порядок призначення і проведення експертизи» [5, с.67]. Нерідко такі нововиявлені обставини, з'ясовані за допомогою спеціальних знань, допомагають встановленню об'єктивної істини у справі, яка зовсім не співпадає з первісною версією, для з'ясування якої була призначена експертиза.

До основних гарантій забезпечення законності при призначенні та проведенні судових експертиз у процесі розслідування злочинів, підслідних слідчим податкової міліції необхідно віднести:

1. Дослідження з використанням спеціальних знань.

Питання, які будуть вирішені на експертизі, повинні виходити за межі загальноосвітньої підготовки, життєвого досвіду експерта. Тобто, експертиза призначається, тоді коли для дослідження потрібні спеціальні знання, якими володіє вузьке коло осіб, оскільки вони є результатом тривалої професійної підготовки та фахових навичок. Спеціальні знання, необхідні при провадженні експертизи, у процесі розслідування злочинів, підслідних податкової міліції потребують наявності спеціальних знань та у сфері оподаткування, бухгалтерського обліку та ін.

2. Спеціальний суб'єкт експертизи

Експертизу має проводити лише процесуально визначена особа - експерт, яка має ряд процесуальних прав та обов'язків, які визначені в КПК України. При проведенні експертизи експерту надається певна самостійність та незалежність. Експерт дає висновок від свого імені, за своїм внутрішнім переконанням і несе за нього особисту кримінальну відповідальність. За своїм процесуальним положенням він відрізняється від інших суб'єктів процесу, в тому числі і від спеціаліста. В разі відмови або ухилення ним від виконання своїх обов'язків слідчий повідомляє про це адміністрацію підприємства, установи чи організації за місцем роботи експерта для відповідного реагування.

3. Проведення дослідження з метою встановлення обставин, які мають значення для справи.

Експертиза має своєю метою встановлення лише тих обставин, які входять у предмет доказування по кримінальній справі або мають значення доказових фактів, дослідження які були здійсненні, але не стосуються справи, не мають доказового значення. Ці обставини повинні встановлюватися експертом на основі проведених ним досліджень. В тих випадках, коли питання хоч і мають спеціальний характер, але не потребують проведення досліджень (наприклад, загальнонаукові положення), експертиза проводиться не повинна.

4. Здійснення експертизи у визначеному процесуальному порядку.

Кримінально-процесуальним законодавством регламентовано порядок призначення експертизи, її проведення та процесуального оформлення, а також визначені права й обов'язки учасників процесу в зв'язку з проведенням експертизи. Відповідно сама процесуальна форма провадження експертизи є її характерною рисою, яка відрізняє її від ревізії та віднесудових (відомчих) експертиз, які провадяться до порушення кримінальної справи або після порушення, але незалежно від неї і не в зв'язку з нею. Додержання процесуальної форми провадження експертизи необхідна умова допущення висновку експерта як судового доказу.

5. Оформлення результатів експертизи.

Хід та результати експертного дослідження оформлюються спеціальним процесуальним документом - висновком експерта, який є самостійним видом судових доказів, передбачених законом (статтями 75, 200 КПК України). Цим саме експертиза відрізняється від діяльності спеціаліста, яка оформлюється протоколом

відповідної слідчої дії. Різного роду довідки, акти та висновки відомчих експертиз, які вміщують дані отримані за допомогою спеціальних знань, є різновидом інших документів, а не самостійним видом доказів.

Як результат всього вище перерахованого необхідно підсумувати: що утвердження в теорії та практиці основоположного принципу як «законність», перетворює його в практичній діяльності, на дієвий та багатогранний регулятор, певного, чітко визначеного кола суспільних відносин, та має слугувати гарантом діяльності такого правоохоронного органу як податкова міліція. Даний принцип розміщує в собі окремі, під структурні компоненти, що робить його визначальним та комплексним, оскільки чітко регулює відповідну сферою, в якій він застосовується. Тому на даному етапі, аналізуючи стан розбудови української держави, не можливо вести мову про її повноцінний розвиток без дотримання принципу законності.

Список використаних джерел :

1. Закон України “Про судову експертизу” від 25.02.1994 р. № 4038-ХІІ // ВВРУ. – 1994. – № 28. – Ст. 232 – (Із змінами, внесеними згідно із Законом України № 662-ІV від 03.04.2003 р. // Вісник ВРУ. – 2003. – № 27. – Ст. 209).
2. Кримінально-процесуальний кодекс України. -Київ: Велес, 2008. -160с.- Офіційний документ.
3. Інструкція про призначення та проведення судових експертиз, затверджена наказом Міністерства юстиції № 53/5 від 8.10.1998 р. // Офіційний Вісник України. – 1998. – № 46.
4. Лисенко В.В. Криміналістичне забезпечення діяльності податкової міліції: (Теорія та практика): Монографія. - ІС: Логос, 2004. - 324 с.
5. Фіктивне підприємництво, шляхи боротьби з ними // Дудник, Василичук В.І., Опалінський Ю.В., Мулявка Д.Г.: Навчальний посібник. - Ірпінь: Національна академія ДПС України; 2005. - 194 с.
6. Дізнання та досудове слідство по податкових злочинах/ Шкарлупа В.К., / Цимбал П.В., Чигрина Г.Л.: Навчальний посібник. - Ірпінь: Академія ДПС України, 2003. -236с.

Науковий керівник - Лазебний Анатолій Миколайович, старший викладач кафедри кримінального права, процесу та криміналістики

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ УЧАСТІ ПОТЕРПІЛОГО В СТАДІЇ СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ КРИМІНАЛЬНОЇ СПРАВИ

Матієк І.С.

*студентка 4 курсу юридичного факультету
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка,*

Аналіз міжнародних документів у сфері захисту прав людини свідчить про особливу стурбованість міжнародної спільноти проблемою забезпечення захисту прав жертв злочинів, тенденцію до розширення прав потерпілого в сфері кримінального судочинства і посилення його ролі. Найвагомішими з них є Декларація основних принципів правосуддя для жертв злочинів і зловживання владою, прийнята резолюцією 40/34 Генеральної Асамблеї ООН від 29.11.1985 р., Європейська конвенція про відшкодування шкоди жертвам насильницьких злочинів